

ában, háromévi teológiai készülés után áldozópappá szentelte Gúszlmy János nyitrai püspök. Felszentelése után Vácon tanárkodott először, itt a grammatika és a syntaxis osztályait tanította első évében. Először mondta, hogy egészen tanítványainak szentelte magát; fiatalos kedvvel arra törekedett, hogy minél sikeresebb legyen iskolai munkája. Ezt lehet kivenni az időből maradt jegyzeteiből, különféle dolgozataiból. Irodalmi működése is egészen az iskoláé. Egyenlő kedvvel tanította a magyart, a latint, a történelmet s már ekkor a magyar mult érdekelt legszívesebben és tanítványai is belesöpögtette a hazafias érzést: »Hazánk iránt tartozunk azzal, hogy megismerkedjünk a multjával s abból tanulságot vonjunk le a jövőre vonatkozólag« — hangoztatta állandóan tanítványai előtt.

Vácon is írt egy szindarabot, melyet 1766 június 29-én adott elő tanítványaival. Címe: Menechmi és Flautusból dolgozta át, Dugonics ezévi tanári működését még kiegészítik fordításai az egyes latin szerzőkből. Az iskola szolgálatában állott tehát jóformán egész évi tevékenykedése s ez mutatja lelkesedését is, mellyel kedvelt hivatásos munkáját végezte.

Egy év múlva rendi előjárásága új működési kört jelölt ki számára: Meggyesre helyezte a poezis és retorika tanítására. Három esztendőig maradt itt (1766-69) s ez alatt az idő alatt évről-évre ezeket a tárgyakat tanította. De még jobban érdekelt Erdély kies vidékén is a magyar mult. Erdély római kövei között szerette meg az Alföld szülőitje a római történelmet, melynek ott nem egy emlékével találkozott. Ott szerette meg, ami — szerinte is — naggyá tette Róma népet: a férfiaságot és szégyenséget. Az erdélyi gondolat, az erdélyi szellem Szeged szülőitjének szívében közel 200 éve megtermett már: anyagi jutalommal nem törődve, nem hírnévre, állásra, elismerésre törekedett, hanem arra, hogy valamikor használni tudjon hazájának, nemzetének.

Tanítványai szerették itt is, Dugonics pedig gondjainak javát növendékei hasznára fordította; irodalmi hajlamaival kivált tanártársai közül (itt fogott hozzá az Argonauticon könyveinek összeírásához) s tehetsége és egyénisége az iskolán kívül is becsületet

Haladtak tovább.

Rét, kiserdő, aztán grófi rezula, majd megint rét, viritott még a sok vadszefű, de a patakmenti nádasszegély mintha sárgult volna. Bizony, ősz közeledik.

Csak a kocsiut melletti jegenyék álltak büszkén, üdeződen, erősen, legfelső ágaik hegyét felszúrva a magaság felé, mintha úgy vélnék, ők a föld legközelebbi élőlényei az egek szomszédságának.

Sütött a nap, kissé rézsut hullottak még melegítő fénygerendái a tájra, de valami hervadtíz lobogott bennök. Mert nyugat felől gyülemlették a fellegek. Más a fénye a napsütésnek, ha körbekerbe csupakék az ég.

A bogidai pusztánál, éppen hogy áthajtottak a kisvasut meredek töltésén, egy nagy, villódzószemű öregnyul szaladt át az uton.

Az asszony is észrevette, az ember is.

Nem szereti a nép, ha nyul fut át a szekere előtt.

A vadász sem...

Az asszony ránézett az emberére.

De nem szóltak egy szót sem.

Látszott már a szőlőoldal, no, az apó nem sokára kikémlél, mert fujdogál a szél. S a szél felviszi a szőlődombra a közelgő szekér zörgését.

Löcsös Gábor megcsapta kicsit a lovacskákat, jobb sebesebben érni a célba. Szakadatlan a fülébe poroszkált az asszony szava, amit jó két órával ezelőtt mondott, ahogy elhagyták a falujukat. Hogyan is mondta? Igen, így:

— Eső lösz...

Felkémlett az ég. A felhők már betakarták a napot. Beborult. A jegenyék megkisebbedtek kevéskét. Szürkébb lett a táj. Mintha borongana. A lovacskák ügettek szorgalmasan.

Az asszony átnézett az emberére. Várta a két órával ezelőtt elmondott szavaira a választ. Eső lösz!

Végre, két-három bölintgatás után megszólalt (Löcsös Gábor s mélyen ömlött ki torkából a hang: — Az asszony

szerzett neki.

1769-70-ben újra Vácon találjuk Dugonicsot, ahol szintén a poetikát és retorikát tanította. A szoros iskolai anyagon kívül két »akademiát« tart növendékeivel és egy szindarabot adott elő. Címe: Opimius és latin nyelvű, de magyar nyelven is átdolgozta a darabot, először Gyöngyösi címen. Később Tárházi nevet adott művének, mely újabb átdolgozása után kiadásra készült. De erre Dugonics életében nem került sor; csak 1883-ban jelent meg nyomtatásban.

Váci tanár korában tudta meg Dugonics, hogy nagy kitüntetés vár rá: a filozófia tanárává szemelte ki előjárásága. A következő évre csakugyan Nyitrára helyezik a fi-

lozoffia tanárául s az oktatás felső fokán mint a papnövendékek bölcsélet tanára tűnt ki, kikkel többször rendezett akadémiát a tőle nyert ismeretek bemutatására. Itt fejezte be a Trója veszedelme című munkáját, mely 1774-ben jelelt meg Pozsonyban, Gúszlmy János nyitrai püspöknek ajánlva.

Tanártársai és előjárói nagybecsülését élvezte a munkás Dugonics Nyitrán, kit ebben az évben rendfőnöke felszólított, hogy pályázzék egyetemi tanári székért a nagyszombati egyetemre. A felszólítást szívesen fogadta és szorgalmasan hozzáfogott a készülgethez, hogy a vizsgálaton megállja helyét.

A tanítás terén Dugonics igazi sikereket mint egyetemi tanár ért el.

„Elite“ hölgytödrákszalon Szeged hölgyközönségének kedvelt szalonja. Frizurái elismerten szépek!

Széchenyi-tér 2. (főposta mellett) Telefon: 15-54.

224

Könnyítették a szegedi kerületben a petróleumellátás rendszerét

A tanyai beváltó szelvény nem lesz üzlethez kötve, vagyis a lakosság szabadon vásárolhat petróleumot

(A Délmagyarország munkatársától) Jelen-tette a Délmagyarország, hogy rendelet jelent meg, amely megváltoztatja a petróleum elosztásának eddigi rendszerét. A rendelkezés lényege az, hogy a népesedési és a villamosítási viszonyoknak, valamint az eddigi fogyasztás adatainak megfelelően megállapítja azt a kontingenst, amelyet az egyes kerületekben a fogyasztóközönségnek ki szabad szolgáltatni. Ezt a mennyiséget az Ásványolajipari Bizottság állapítja meg, úgy, hogy különösen a tanyai és a falusi lakosság használatára kiutalt petróleummennyiség emelkedjék, mert a téli hónapokban a világítási szükséglet megnövekedik. A rendelkezés szerint a kiskereskedő továbbra is a polgármester, illetve a községi előjáróság engedélyi alapján, a fogyasztók pedig az utalvány alapján szerezhetik be a petróleumot. Ez az utalvány azonban a jövőben nem lesz üzlethez kötve, vagyis az utalványon nincs feltüntetve az a kereskedő, akinél a fogyasztó kizárólagosan szerezheti be a petróleumot. Igen sok bajnok volt okozója az előbbi rendszer. A tanyai lakosság ugyanis csak ott szerezhette be szükségletét, ahova utalványa szolt. Ha a megjelölt üzletben nem kapott, akkor vagy nem tudott sehoh sem petróleumot kapni, mert egyetlen kereskedő sem merete beváltani azt a szelvényt, amely nem őt jelölte meg a petróleum beszerzés forrásául, vagy pedig 50-60 kilométert gyalogolt, hogy a városban jusson petróleumhoz. A rendelkezésnek megfelelően a szegedi közlelmzési hivatal vezetője, Fodor Jenő dr. azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, úgy hogy a jövőben lényegesen mekkönnnyül a petróleum beszerzése a szegedi kerületben. Szegeden gyébként éppúgy, mint az ország többi részén, redukálták a város petróleumkontingensét; a tavalyi mennyiségnek csak 75 százalékát szabad kiszolgáltatni. A csökkentés szükségessé tette azt, hogy a városi lakosság számára a villanuvilágításos helyeken ne utaljanak ki a jövőben petróleumot; ennek megfelelően már nem is kézbesítettek se-hova petróleumjegyet. Ez a helyzet annviban okoz nehézséget, hogy igen sok háztartásban a nagyarómu fahány miatt áttértek a petróleumfűzők használatára. Most ezek a háztar-

tások nem kapnak petróleumutalványt. Ezzel kapcsolatban Fodor Jenő dr. — mint azt a Délmagyarország munkatársának mondotta — mindent megtesz, hogy mégis kapjanak a villanuvilágításos helyeken is a háztartások petróleumot természetesen ott, ahol igazoltan nem tudnak másként főzni csak petróleumfűzők igénybevételével. A jelenlegi rendelkezés célja az előállott helyzet következtében az, hogy a tanyai és a falusi lakosság szempontjait vegye tekintetbe a petróleumelosztás rendszerének megkönnnyítése érdekében.

INGATLAN-FORGALOM

Szeged város területén 1940 október 12-16-ig a következő ingatlanok cseréltek gazdát:

Molnár Mihály és neje eladták vitéz Bacsofai György és nejének a Hajnal-utca 39 számú házat 91 n. öles telekkel 3500 pengőért.

Beck Miklós eladta vitéz Imre József és nejének a Bihari-utca 33 számú házat 166 n. öles telekkel 3000 pengőért.

Rákóczi Ferenc eladta dr. Sinoros Szabó Emilnek a Balástya dűlőben lévő 492 n. öf földjét 7.37 K kat. tővedelemmel 246 pengőért, árv. vétel.

Molnár Pál Antalné eladta Magda Ferencnek a Kancsal dűlőben lévő 1182 n. öf földjét 5.17 K kat. tővedelemmel 1000 pengőért.

Abraham Imréné és társai eladták Szekeres Vince és nejének a Böresök-kopolya dűlőben lévő 1.61 n. öf földjüket 17.74 K. kat. tővedelemmel 2487.50 pengőért.

Varga Vilmosné eladta Ördög István és nejének a Bojárhalom dűlőben lévő 1415 n. öf földjét 15.59 K kat. tővedelemmel 2000 pengőért.

Puskás József eladta Császár Lajosnének a Farkas dűlőben lévő 1 hold 783 n. öf földjét 28.01 K kat. tővedelemmel 1668.10 pengőért.

Molnár Pál Antalné eladta Puskás Józsefnek a Csamangó dűlőben lévő 1465 n. öf földjét 13.63 K kat. tővedelemmel 1465 pengőért.

Országos Földhitelintézet eladta Nagy Jánosnak a Makkoserdő dűlőben lévő 1557 n. öf földjét 26.27 K kat. tővedelemmel 2497.96 P-ért.

Dr. Barta Dezsőné eladta Sugár József és nejének a Makkosháza dűlőben lévő 157 n. öf földjét 3.53 K kat. tővedelemmel 1256 pengőért.

Dudas Mihályné eladta Tömörkényi Lászlónak a Domaszék 567 számú házat 1 hold 431 n. öf földdel, melynek kat. tővedelme 17.91 K, 1650 pengőért.

Özv. Arokszallási Mihályné eladta Lábdy Erzsébetnek a Röske 669 sz. házat 566 n. öles telekkel 1400 pengőért.

Magyar Általános Hitelbank eladta Krizsán Istvánnak a Fűrész-utca 11 számú 133 n. öles házát 3100 pengőért.

Czene Ferencné eladta Szandtner Lászlónak a Temesvári-körút 21a. sz. házat 160 n. öles telekkel 12.500 pengőért.

Varga Péterné eladta Tari Józsefnak a Szirtos dűlőben lévő 2 hold 533 n. öf földjét 16.32 K kat. tővedelemmel 1500 pengőért.

Szegedi Kézművesbank eladta Stumpf György és nejének a Franciahegy dűlőben lévő 205 n. öf földjét 3.46 K kat. tővedelemmel 850 pengőért.

Dr. Szabó József eladta Barcsav Károly és nejének az Alnár dűlőben lévő 2 hold 984 n. öf földjét 71.91 K kat. tővedelemmel 10.000 pengőért.

Seres Lajos és neje eladta Urbán Mihály és nejének a Tarján dűlőben lévő 158 n. öf földjét 2.87 K kat. tővedelemmel 350 pengőért.

Özv. Weisel Samu né szül. Singer Margit úgy a maga, mint nagyszámu rokona nevében fájdalommal megtört szívvvel tudatja, hogy drága jó férje

Weisel Samu

nyug. MAV felügyelő

77-ik életében elhunyt. Temetése a zsidó temető cinterméből. Ma d. u. 3-kor.

TRAFIKOKBAN BEVEZETETT jutalékos képviselői

keres budapesti cég. Ajánlatok »Trafik« jellegre küldendők BLOCKNER hirdetőirodába, Budapest, Vilmos császár-ut 33. B5